

Argazkian agertzen diren zientzialarien izenak

Ezkerretik eskuinera eta goitik behera, hauek dira: Frances Arnold, Françoise Barré-Sinoussi, Elizabeth H. Blackburn, Linda B. Buck, Emmanuelle Charpentier, Gerty Theresa Cori, Dorothy Crowfoot Hodgkin, Marie Curie, Jennifer Doudna, Gertrude B. Elion, Andrea M. Ghez, Maria Goeppert-Mayer, Carol W. Greider, Irène Joliot-Curie, Rita Levi-Montalcini, Barbara McClintock, May-Britt Moser, Christiane Nüsslein-Volhard, Donna Strickland, Rosalyn Yalow, Ada Yonath, Tu Youyou.

Fisikako Nobel saria

1903: Marie Curie (Henri Becquerel eta Pierre Curierekin batera) «Henri Becquerelek aurkitu zituen erradiazioaren fenomenoei buruzko ikerketengatik». <https://zientziakaiera.eus/2019/07/19/marie-curie-1867-1934-mitoaren-azpian-dagoen-zientzialaria/>

1963: Maria Goeppert-Mayer (Eugene Paul Wignerrekin partekatua eta Johannes Hans Daniel Jensenekin batera) «geruzen egitura nuklearrarekin lotutako aurkikuntzengatik». <https://zientziakaiera.eus/2019/03/15/maria-goeppert-mayer-1906-1972-atomoen-geruzen-eredua-aurkitu-zuen-emakumea/>

2018: Donna Strickland (Gérard Mourou eta Arthur Ashkinekin batera) «laserraren fisikan egindako ekarpen iraultzaileengatik eta pintza optikoen erabilera sistema biologikoetan aplikatzeagatik». <https://zientziakaiera.eus/2019/06/21/donna-strickland-1959-magia-egin-zuen-laser-zalea/>

2020: Andrea M. Ghez (Roger Penrose eta Reinhard Genzelekin batera) «erlatibitatearen teoria orokorrak zulo beltzen sorrera iragartzen duela erakusteagatik eta gure galaxiaren erdian objektu supermasibo trinko bat aurkitzeagatik». <https://mujeresconciencia.com/2016/06/16/andrea-mia-ghez-astronoma/>

Kimikako Nobel saria

1911: Marie Curie «erradioa eta polonioa aurkitzeagatik, erradioa isolatzeagatik eta elementu kimiko horren izaera eta konposatuak aztertzeagatik». <https://zientziakaiera.eus/2019/07/19/marie-curie-1867-1934-mitoaren-azpian-dagoen-zientzialaria/>

1935: Irène Joliot-Curie (Frédéric Joliot-Curierekin batera) «elementu erradioaktiboen sintesiagatik». <https://zientziakaiera.eus/2019/05/17/irene-joliot-curie-1897-1956-marie-curie-zuhaitzaren-adar-sendoa/>

1964: Dorothy Crowfoot Hodgkin «substantzia biomediko garrantzitsuen egituren X izpien tekniken bidez egindako determinazioengatik».

<https://zientziakaiera.eus/2019/02/15/dorothy-crowfoot-hodgkin-1910-1994-ikusezina-ikusgai-egin-zuen-emakumea/>

2009: Ada Yonath (Venkatraman Ramakrishnan eta Thomas A. Steitzekin batera) « erribosomaren egitura eta funtzioan egindako ikerketengatik».

<https://zientziakaiera.eus/2018/03/30/ada-yonath-1939-erribosomaren-egitura-deskodetzea-amets-zuen-emakumea/>

2018: Frances Arnold (Gregory Winterrekin partekatua eta George P. Smithekin batera) « entzimen eboluzio gidatua garatzeagatik (ingeniaritzari aplikatua)».

<https://zientziakaiera.eus/2017/05/19/frances-arnold-teknologia-berdearen-iraultzan-murgilduta/>

2020: Emmanuelle Charpentier eta Jennifer Doudna « edizio genetikoko tekniken garapenean egindako ekarpen iraultzaileengatik».

<https://zientziakaiera.eus/2017/10/20/jennifer-doudna-eta-emmanuel-charpentier-dna-editatzeko-guraizeen-sortzaileak/>

Fisiologia edo Medikuntzako Nobel saria

1947: Gerty Theresa Cori (Bernardo Alberto Houssayrekin partekatua eta Carl Ferdinand Corirekin batera) «glukogenoaren konbertsio katalitikoaren mekanismoa aurkitzeagatik».

<https://zientziakaiera.eus/2019/03/29/gerty-theresa-cori-1896-1957-glukogenoaren-prozesua-argitzen/>

1977: Rosalyn Yalow (Roger Guillemin eta Andrew V. Schallyrekin batera) «hormona peptidikoen erradioimmunosaioen garapenagatik».

<https://zientziakaiera.eus/2019/01/25/rosalyn-yalow-1921-2011-erradioimmunosaioren-hazia-jarri-zuen-fisikaria/>

1983: Barbara McClintock « elementu genetiko mugikorren aurkikuntzagatik».

<https://zientziakaiera.eus/2018/12/21/barbara-mcclintock-1902-1992-gene-jauzilariak-eta-kolorezko-arto-aleak/>

1986: Rita Levi-Montalcini (Stanley Cohenekin batera) « hazkunde-faktoreen aurkikuntzengatik».

<https://zientziakaiera.eus/2015/09/18/rita-levi-montalcini-1909-2012-sasi-guztien-gainetik/>

1988: Gertrude B. Elion (James W. Black eta George H. Hitchingsekin batera) « botikeren bidezko tratamenduen printzipio garrantzitsuak aurkikuntzengatik».

<https://zientziakaiera.eus/2018/11/30/gertrude-belle-elion-1918-1999-gaixotasunak-sendatzeko-bide-urratzailearen-ahotsa/>

1995: Christiane Nüsslein-Volhard (Edward B. Lewis eta Eric F. Wieschauskin batera) «enbrioi-garapenaren lehen etapetako kontrol genetikoari buruzko aurkikuntzengatik».

<https://zientziakaiera.eus/2018/11/16/christiane-nusslein-volhard-bizitzaren-lehenengo-harria/>

2004: Linda B. Buck (Richard Axelekin batera) «usaimen-hartzaileen eta usaimen-sistemaren antolaketari buruzko aurkikuntzengatik ».

<https://zientziakaiera.eus/2018/10/19/linda-buck-usaimen-sistemaren-misterioa-argitu-zuen-emakumea/>

2008: Françoise Barré-Sinoussi (Harald zur Hausenekin partekatua eta a Luc Montagnierrekin batera) « giza immunoeskasiaren birusa aurkitzeagatik ».

<https://zientziakaiera.eus/2018/09/21/francoise-barre-sinoussi-gib-eta-hiesaren-aurkako-oihu-ozena/>

2009: Elizabeth H. Blackburn eta **Carol W. Greider** (Jack W. Szostakekin batera) « telomerasa entzima aurkitu eta kromosomak telomeroez zelan babestuta dauden azaltzeagatik».

<https://zientziakaiera.eus/2018/04/20/elizabeth-blackburn-eta-carol-greider-gure-erloju-biologikoaren-funtzionamendua-zehaztu-zuten-zientzialariak/>

2014: May-Britt Moser (John O'Keefe eta Edvard I. Moserrekin batera) « garunean posizionatzeko sistema osatzen duten zelulen aurkikuntzengatik».

<https://zientziakaiera.eus/2018/03/16/may-britt-moser-1963-barruko-gpsa-piztu-zuen-emakumea/>

2015: Tu Youyou (William C. Campbellekin batera eta Satoshi Ōmurarekin partekatua) « malariaren aurkako terapia berrien inguruan egindako aurkikuntzengatik ».

<https://zientziakaiera.eus/2018/01/19/tu-youyou-1930-sendabelarrek-badute-lekua-medikuntzan/>